

SVEDALA KOMMUN

Medborgarmöte

- att kunna välja utförare av hemtjänst

Värbygården i Bara, måndagen den 21 september 2009, klockan 19.00 – 20.30

Närvarande

Värdar (vårdutskottet)

Per Mattsson (M), ordförande i vårdutskottet (mötesledare)

Mötesdeltagare

Tio medborgare.

Medverkande och övriga deltagare

Mia Reuterborg, utredare Vård och omsorg

Inggerd Eriksson, enhetschef Hemtjänst/Vård och omsorg

Peter Lindström, biståndshandläggare Vård och omsorg

Berit Henryson, utvecklingssekreterare Vård och omsorg

1. Inledning

Vårdutskottets ordförande Per Mattson (M) hälsar alla välkomna till medborgarmötet och förklarar att syftet är att informera om valfrihetssystem i hemtjänst, fånga upp medborgarnas synpunkter och svara på frågor om valfrihetssystemen och den pågående utredningen som kommer att vara underlag för politiskt beslut under hösten.

Medverkande tjänstemän presenterar sig.

2. Valfrihetssystem inom hemtjänsten i Svedala kommun?

Utredaren lämnar sammanfattningsvis följande information:

Omfattning

Beslutet i Svedala kommun är att utreda förutsättningarna för valfrihetssystem inom hemtjänsten omfattande följande alternativ:

- Serviceinsatser
- Service- och omvårdnadsinsatser (dag, ej natt)
- Service- och omvårdnadsinsatser (hela dygnet)

Tidplanen för beslut

Politiska beslut kommer att fattas under hösten enligt följande:

- Torsdagen den 29 oktober – beslut i vårdskottet
- Onsdagen den 18 november – beslut i kommunstyrelsen
- Onsdagen den 9 december – beslut i kommunfullmäktige

Lag om valfrihetssystem (LOV)

Lagen trädde i kraft den 1 januari 2009. Lagen ska tydliggöra rättsläget och underlätta för kommuner att inrätta valfrihetssystem. Det är frivilligt för kommun men är obligatoriskt för landstingen (vårdval).

Enligt propositionen är syftet:

- att stärka individens rätt till självbestämmande
- ökad kvalitet och effektivitet
- att det gynnar småföretagande.

Vad innebär ett valfrihetssystem?

- Brukaren väljer leverantör. Vem ska utföra insatsen, kommunen eller ett privat företag?
- Ett valfrihetssystem kan omfatta insatser inom äldreomsorg, LSS och hälso- och sjukvård.
- Det ställs samma krav för alla utförare oavsett om det är kommun eller privat företag.
- Samma ersättning ut/kostnad till alla utförare – kvalitetskonkurrens
- Kommunen är huvudman oavsett utförare.

Hur går det till? Ett exempel

- Den enskilde ansöker om att få hjälp med städning, tvätt och inköp
- Kommunens handläggare gör en utredning och insatserna beviljas
- Den enskilda bestämmer vem som ska ge insatserna, t ex kommunens egen hemtjänst eller ett företag som kommunen har tecknat kontrakt med
- Avgiften blir densamma oavsett utförare
- Den enskilde kan när som helst välja en annan utförare.

Hur godkänns leverantörer?

- Kommunen bestämmer krav och avtalsvillkor i ett förfrågningsunderlag
- Förfrågningsunderlaget annonseras löpande på nationell webbplats (valfrihetswebben.se)
- Ett företag ansöker om att bli leverantör
- Kommunen bedömer om företaget uppfyller kraven som är ställda i förfrågningsunderlaget.
- Kontrakt tecknas.
- Kommunen informerar brukarna.
- Brukarna väljer utförare.

Nationellt

Idag finns cirka 40 kommuner i Sverige som har valfrihetssystem.

I Skåne är det kommunerna Helsingborg, Höganäs, Höör, Kristianstad, Lund, Simrishamn, Staffanstorps och Vellinge.

För närvarande är det cirka 210 kommuner i landet som utreder ett eventuellt införande av valfrihetssystem.

3. Diskussion och synpunkter

Efter informationen om valfrihetssystem har mötesdeltagarna möjlighet att ställa frågor och framföra synpunkter. Här följer en sammanfattning av de frågor och synpunkter som kommer fram och svar som lämnas.

Tillgång till dator?

Fråga: Är det en förutsättning att man har tillgång till dator i hemmet? För att hitta rätt adresser, uppgifter etcetera. För egen del har jag ingen aning om detta hur man söker. Men det är inte bara kommunen som brister här.

Svar: Vid ett eventuellt införande av valfrihetssystem i Svedala kommun, kommer ett skriftligt informationsmaterial att tas fram på papper, framför biståndshandläggare och utredare. Man behöver inte ha tillgång till dator. Den webbadress som nämndes i informationen, vänder sig till eventuella leverantörer.

Ofta är det biståndshandläggaren som gör hembesök eller träffar den enskilde på sjukhus för vårdplanering. Det innebär att informationsmaterial lämnas vid ett personligt möte. Om det blir beslut om hemtjänstval i Svedala kommun, kommer en arbetsgrupp att särskilt arbeta med att ta fram informationsmaterial.

I sammanhanget poängterar mötesledaren att det dessutom alltid måste finnas ett icke-val-alternativ när den enskilde inte själv kan välja.

Hur fungerar tvätten idag?

Fråga: Av serviceinsatserna är tvätten redan utlagd på entreprenad. Hur är utfallet?

Svar: Avtalet med entreprenaden gäller ytterligare en tid. Så länge avtalet gäller kommer det inte att vara någon valfrihet avseende serviceinsatsen tvätt.

En mötesdeltagare framför att han är mycket nöjd med entreprenören som handhar tvätten.

Vilka alternativ gäller egentligen?

Fråga: Beslutet i Svedala kommun är att utreda förutsättningarna för valfrihetssystem inom hemtjänsten omfattande:

- 1) Serviceinsatser
- 2) Service- och omvårdnadsinsatser (dag, ej natt)
- 3) Service- och omvårdnadsinsatser (hela dygnet)

Är alla tre alternativen egentligen något alternativ?

Svar: Avseende alternativet service- och omvårdnadsinsatser omfattande insatser under nattetid kan vara svårt för småföretag. Service- och omvårdnadsinsatser exklusive natt kan möjligen vara det främsta alternativet påtalar mötesledaren.

Stor vikt vid kontinuitet i vården?

Fråga: Läger man stor vikt för att garantera kontinuitet? Idag är det många som klagar.

Svar: Det är ofta en synpunkt som framförs och som framkommer i olika kvalitetsuppföljningar, framför mötesledaren. Kontinuiteten är viktig och ska vara med i uppföljningen för kvalitetssäkring. Det ställs samma krav på alla leverantörer oavsett om det är kommun eller företag. Alla som uppfyller kraven enligt ett förfrågningsunderlag och har kontrakt kan väljas av den enskilde. Reda idag görs mätningar och de kommer att göras framöver också. Det är viktigt att dessa resultat redovisas för brukarna. Man kan konkurrera med kvalitet. Ett småföretag med få anställda har goda förutsättningar för hög kontinuitet.

I sammanhanget framförs att valfrihetssystem inte innebär att man sparar pengar. Mötesledaren framför att det måste ses som kostnadsneutralt. Det handlar om kvalitetskonkurrens och individens rätt till självbestämmande.

Kan alla välja?

Fråga: Hur många bedöms vara kompetenta att välja utförare i ett kundvalssystem?

Svar: Enhetschefen framför att runt 80 procent kan göra ett aktivt val tillsammans med anhöriga.

Sammanfattningsvis visar erfarenheten från de kommuner som idag har valfrihetssystem att övergången sker långsamt och att det handlar främst om nya brukare, framför utredaren.

Viktigt i sammanhanget är att tydliggöra att de leverantörer som har kontrakt med kommunen, inte har någon garanti att brukare väljer just deras företag.

Kan man välja om?

Fråga: Om man inte är nöjd, kan man välja någon annan då?

Svar: Mötesledaren framför att om den enskilde inte är nöjd, kan man välja någon annan. En uppsägningstid kan variera från ett par veckor till en månad.

Kvalitetsundersökning efter omorganisation?

Fråga: Efter förra kvalitetsundersökningen har Vård och omsorg gjort en omorganisation i hemtjänsten. Varför har ni inte gjort någon kvalitetsuppföljning? Det fungerar inte med tider, scheman etcetera.

Svar: Kvalitetsuppföljningen genomförs varje år och i oktober kommer den att genomföras avseende 2009 och analyseras på sedvanligt sätt.

Personalsituationen, många vikarier?

Fråga: En mötesdeltagare påtalar i sammanhanget att han är mycket nöjd med kommunens insatser. Men idag är det alltför många vikarier och det nya schemat upplevs inte positivt. Hur ser ansvariga på det?

Svar: Frågeställningen kommer att tas upp vid vårdutskottets kommande boende- och brukarmöte där frågeställaren kommer att närvara.

Hur ser kostnadsbilden ut idag jämfört med tidigare

Fråga: Mötesdeltagaren frågar om kostnaden för vården idag jämfört med tidigare. Det måste bli höga kostnader med bilkörning då det kommer många personal från olika håll i kommunen.

Svar: Kostnaden per timme var under förra året 360 kronor framför enhetschefen. Hur stor den är 2009 är ännu inte klart. Mötesledaren påtalar vikten av uppföljning av kostnader och kvalitet.

Vilken omorganisation åsyftas?

Fråga: Vilken omorganisation åsyftas i föregående frågeställning? Är det att all personal utgår från Svedala tätort.

Svar: Ja, idag utgår alla från Svedala.

Hur går man tillväga för att söka vård och omsorg?

Fråga: Hur går man tillväga när man mentalt inte själv kan söka vård och omsorg men är i behov därav?

Svar: Biståndshandläggaren redogör för socialtjänstens skyldigheter och vilka möjligheter som finns. Mötesledaren påtalar att det finns uppsökande verksamhet hos 75-åringar.

Hur många har vi i hemtjänsten?

Fråga: Mötesdeltagare frågar hur många det är som har hemtjänst av något slag i Svedala kommun?

Svar: Enhetschefen svarar att det är cirka 200 personer.

Fixarmalte?

Fråga: Ingår Fixarmalte i hemtjänsten?

Svar: Nej, fixarverksamheten som utgår ifrån Holmagården ligger utanför hemtjänstens verksamhet och påverkar inte ett eventuellt valfrihetssystem i framtiden.

Finns det något tak?

Fråga: Finns det något tak för fixartjänsten avseende insatser hos den enskilde?

Svar: Nej, utan det är en rimlighetsbedömning, framför mötesledaren.

4. Mötet avslutas

Mötesledare Per Mattsson tackar för deltagandet och förklarar mötet avslutat.

Vid anteckningarna

Berit Henryson

Sändlista: Utvecklingsutskottet, Kommunledningens kanslienhet, Biblioteken, Svedala kommuns webbplats och medborgare som lämnat adress.